

NÚMERO 16 | GENER 23

INNOV*and*

DESTACATS

Creativitat contra la violència

Concurs de WhatsApp relats

El Batxillerat Internacional a l'Escola
Andorrana

Laia Mestres: "Hem de treure els infants i
joves del centre del món i posar-los al
servei del món"

SUMARI

14 RECURSOS PEDAGÒGICS: MOOC

23 RECOMANEM

Llibres, pel·lícules
i material interessant

26 AGENDA

Actes i esdeveniments
educatius propers

03 EDITORIAL

04 CREATIVITAT CONTRA LA VIOLÈNCIA

Helena Marsal i Jordi Casamajor

En el marc de la celebració del 25 de Novembre, s'han realitzat activitats artístiques a les escoles.

07 CONCURS DE WHATSAPP RELATS

Isidre Domenjó

Un impuls a la creació literària als centres d'ensenyament del Pirineu

10 APROPA'T AL MÓN IB

William Alexander Díaz, Mario Solé i Berta Pujol

Integració del Programa del Diploma de l'IB a l'Escola Andorrana de Batxillerat

18 ENTREVISTA

LAIA MESTRES

Professional de l'Educació Emocional

25 NOVETATS AL CDR

27 PROPER NÚMERO *INNOVand*

29 ÚLTIMA

✉ revistainnovand@govern.ad

🌐 <https://www.educacio.ad/revista-innovand>

EDITORIAL

Per Iñaki Rubio

Com cada any (i ja serà el 3r), els colors de la revista INNOVand canvien al mes de gener. Enguany, el blau que caracteritzarà la nostra publicació està relacionat amb el color que identifica l'aigua: l'elecció no és casual, atès que el 2023 serà un any determinant per a l'assoliment de l'Objectiu de Desenvolupament Sostenible 6 (ODS6) de l'agenda 2030: aigua neta i sanejament. Des d'aquests moments ja s'està preparant la conferència de les Nacions Unides sobre l'aigua que tindrà lloc a Nova York aquesta primavera, del 22 al 24 de març. Es pretén així promoure solucions que impactin i provoquin un canvi tangible i substancial que reverteixi la situació actual.

Es calcula que encara avui hi ha al món 2.200 milions de persones que continuen sense accés a l'aigua potable i 4.200 milions de persones que viuen sense un sanejament adequat.

Aquesta sembla una problemàtica molt allunyada de la realitat d'Andorra, però cal tenir present que tota acció local té una repercussió global i l'ODS4 ens encomana a vetllar per una educació de qualitat. Això passa també per treballar la conscienciació ambiental en els alumnes i uns hàbits de consum i ús de l'aigua sostenibles.

L'educació ambiental està garantida a tots els centres escolars del país a través del programa Escola Verda, però més enllà dels continguts, com diu Laia Mestres a l'entrevista d'aquest número, no podem oblidar que els ensenyants som models per als nostres alumnes en tots els àmbits (i podem afegir que també en hàbits sostenibles i respectuosos amb els recursos naturals, com l'aigua).

Altres continguts que trobareu en aquest número (a més de l'entrevista a Laia Mestres, especialista en educació emocional), són algunes experiències als centres escolars que utilitzen la creativitat per combatre la violència de gènere o per participar, amb èxit, al concurs internacional de microrelats per WhatsApp adreçat a alumnes de 4t de segona ensenyança i nivells equivalents dels tres sistemes educatius.

També descobrim com s'organitza el Batxillerat Internacional de l'Escola Andorrana de Batxillerat i de la mà de Cristina Carbonell sabrem què són els MOOC (Massive Online Open Courses) i a quins ens podem apuntar per aquest tram del curs. Com sempre, també trobareu les novetats al CDR, recomanacions bibliogràfiques i l'agenda.

CREATIVITAT CONTRA LA VIOLÈNCIA

Text: Helena Marsal (Tècnica pedagògica del Ministeri d'Educació i Ensenyament Superior)

Fotografies: Jordi Casamajor (Tècnic pedagògic del Ministeri d'Educació i Ensenyament Superior)

Les arts plàstiques i visuals es mobilitzen per a la igualtat de gènere a les escoles.

Un 25 de novembre de 1960, les germanes Mirabal, tres activistes polítiques de la República Dominicana, van ser brutalment assassinades per ordre del dictador Rafael Trujillo.

Per al moviment popular i feminista de la República Dominicana, arran d'aquest fet, les tres germanes es van convertir en un símbol de la lluita contra la tortura i els abusos. El juliol de 1981, a Bogotà, es va dur a terme la primera Trobada Feminista de Llatinoamèrica i del Carib i es va designar aquell dia per a la commemoració de l'assassinat. Finalment, el 17 de desembre de 1999, l'Assemblea General de les Nacions Unides va declarar oficialment el 25 de novembre Dia Internacional per a l'eliminació de la violència contra les dones. Convertint aquella data en un moment clau per fer visible, denunciar i combatre tota mena de violència que pateixen les dones en tots els àmbits de la vida.

Malauradament, la violència de gènere entre noies i nois joves és encara una realitat en la nostra societat andorrana.

No podem permetre que certes conductes es

generalitzin i esdevinguin normals, quasi culturals a ulls dels més menuts i menudes.

El paper de l'escola és primordial a l'hora de conscienciar-los, ensenyar-los que les nenes i els nens tenen dret a un tracte igualitari, a opinar i expressar-se lliurement, sense discriminació de gènere. En aquest sentit s'està desenvolupant el Pla de sensibilització per a la igualtat de gènere als centres educatius d'Andorra.

Veiem necessari celebrar a les escoles aquells dies que són clau per al foment de la igualtat. Igualtat de gènere, igualtat de tracte independentment del gènere, empoderament de la dona, la gran oblidada de la història, de la ciència, de l'art. És el que – de manera transversal – hem d'anar introduint a les escoles.

Per al 25 de novembre del 2022 decidim visibilitzar la dona artista, restituir el seu paper en la història de l'art, recordar que algunes obres d'art no són conegudes perquè són creades per artistes femenines, estirem el fil i d'alguna manera volem donar a entendre que l'art pot erradicar la violència de gènere.

EXPERIÈNCIES EDUCATIVES

Als més menuts i menudes els demanem doncs que vesteixin un nen i una nena com més els agradi, de manera espontània, sense deixar-se influenciar per les normes socials i els estereotips, conscienciant-los que l'art permet aquesta llicència. Potser no t'atreviries a vestir-ne "com una nena" sent un nen però la creació artística et dona aquesta llibertat.

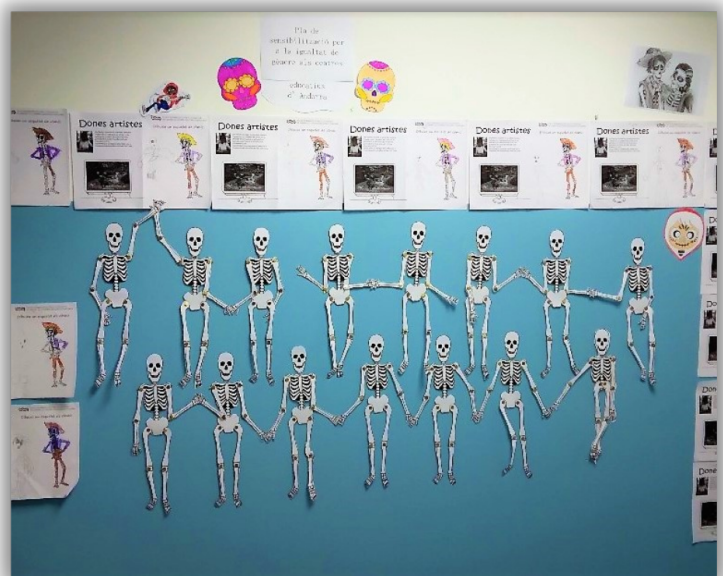
Proposem als nens i nenes de primera ensenyança conèixer una dona artista i posar-se a la seva pell, crear una obra com ho hauria fet ella.

Recorrent la història de l'art, coneixen dones artistes de qui ni tan sols potser havien sentit a parlar: **Ana Ramírez, Frida Kahlo, Coco Chanel, Camille Claudel, Berthe Morisot.**

"LLUITAR CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE PASSA PER EMPODERAR LA DONA"

Qui recorda que Ana Ramírez és l'artista mexicana que va realitzar els dibuixos de la pel·lícula d'animació de Pixar Coco? Qui coneix l'obra artística de Camille Claudel, alumna i musa d'Auguste Rodin? Qui sap que Berthe Morisot, al segle XIX, va ser fundadora del moviment artístic impressionista?

Nenes i nens van aprendre en aquella setmana que lluitar contra la violència de gènere passa per empoderar la dona, reconèixer i fer visible el seu rol al llarg de la història, no només com a mare, cuidadora o esposa sinó també com a emprenedora, artista, lluitadora.

EXPERIÈNCIES EDUCATIVES

Agraïm la col·laboració del Col·legi Janer, l'Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança d'Andorra la Vella, l'Escola Francesa élémentaire i maternal d'Escaldes-Engordany que ens han permès fer un reportatge fotogràfic de les seves produccions.

A segona ensenyança proposem un concurs de vídeos curts: **Violència! de gènere?**

Per grups els/les alumnes han de proposar un curtmetratge que denunciï la violència de gènere.

Les propostes, de gran qualitat, reflecteixen la preocupació d'aquesta generació per una problemàtica que perceben com a molt real ja des de l'adolescència.

Ho tenen clar i ho reivindiquen: la violència de gènere no es pot tolerar i s'ha de denunciar.

Ha estat una setmana de sensibilització a les escoles. Noies i nois, nenes i nens, han participat activament a les activitats que se'ls ha proposat, amb il·lusió i ganes de reivindicar una societat lliure de violències de gènere.

Però hem de continuar, tant a les escoles com en els espais de lleure i d'oci on es reuneixen les nenes i els nens i el jovent, fomentant la igualtat de gènere, de manera transversal, en cada moment i no només en dates assenyalades on tothom sembla mostrar interès i recordar que hem de valorar les dones i els homes de la mateixa manera.

El camí serà llarg i no serà planer, però si ajuntem les nostres energies per sensibilitzar les nenes i els nens des de ben petits, de ben segur que en el futur viuran en una societat on la igualtat de gènere serà integrada en les seves mentes amb una normalitat absoluta.

CONCURS DE WHATSAPP RELATS

*Text: Isidre Domenjó (President de l'Associació Llibre del Pirineu)
i Fotografies: Isidre Domenjó i Iñaki Rubio*

El concurs WhatsApp Relats, un impuls a la creació literària als centres d'ensenyament del Pirineu

L'any 2016, en el marc del Congrés d'Educació i Entorn celebrat a la Seu d'Urgell i dedicat a l'escriptura, des de diverses institucions i entitats del territori es va plantejar la convocatòria d'un concurs literari per incentivar la creació literària entre els alumnes de l'últim curs de secundària.

Alhora, es va tenir clar des d'un bon principi que calia trobar un format que fos atractiu per als nois i les noies a qui anava adreçat el concurs. I és aleshores que es va decidir fer ús de l'aplicació de missatgeria més coneguda i estesa: el WhatsApp, una eina que els adolescents i els joves dominen a la perfecció. No es va obviar, tanmateix, que el telèfon mòbil a l'aula aixecava no poques controvèrsies. Amb tot, es va tirar endavant la iniciativa i, sis anys després, es pot afirmar que el concurs està complint amb els objectius pels quals va néixer.

Una altra de les característiques del concurs és el seu abast transfronterer: hi poden participar alumnes d'Andorra i de les comarques catalanes de l'Alt Pirineu i Aran. És, per tant, un esdeveniment que té el Pirineu com a marc de referència.

Aquest caràcter internacional ha comportat la col·laboració d'institucions d'ambdós costats de la frontera: el Ministeri d'Educació i Ensenyament Superior del Govern d'Andorra, d'una banda, i l'Associació Llibre del Pirineu, els Serveis Educatius de l'Alt Urgell – Cerdanya del Departament d'Educació de la Generalitat, el Consell Comarcal de l'Alt Urgell, l'Ajuntament de la Seu d'Urgell i l'Institut per al Desenvolupament i la Promoció de l'Alt Pirineu i Aran (IDAPA), de l'altra.

En definitiva, un treball en equip que ha permès donar solidesa al concurs.

EXPERIÈNCIES EDUCATIVES

Un cop acabat, l'han d'enviar a un únic número de telèfon en el qual l'organització rep tots els textos. Per tal de garantir l'anonimat dels autors durant el procés d'avaluació, primer per una comissió de pre-selecció i després pel jurat, a cada treball s'atorga un número identificatiu. La comissió és formada per tècnics del Ministeri d'Educació i Ensenyament Superior del Govern d'Andorra i del Departament d'Educació de la Generalitat.

"LES LLENGÜES DEL CONCURS SÓN EL CATALÀ I L'ARANÈS"

La gestió del concurs té una certa complexitat, ja que es concentra en un sol dia i, alhora, a desenes d'aules d'Andorra i de l'Alt Pirineu i Aran (Alt Urgell, Alta Ribagorça, Cerdanya, Pallars Jussà, Pallars Sobirà i Vall d'Aran). Cada any es tria un tema sobre el qual l'alumnat haurà de basar el seu relat. Els participants no saben de què hauran d'escriure fins al mateix moment de començar. Així per exemple, en l'edició de l'any 2022 el tema era "Crido al cel i la muntanya em respon". Altres anys els temes han estat "Un dia sense pantalles", "No ho havia d'haver penjat a les xarxes" o "Per fi vam poder sortir".

Els alumnes disposen d'una hora de temps per escriure un relat d'una extensió màxima de 100 paraules. Les llengües del concurs són el català i l'aranès.

EXPERIÈNCIES EDUCATIVES

El jurat l'integren escriptors membres de l'Associació Llibre del Pirineu, ensenyants, bibliotecaris i tècnics de joventut. Del centenar de relats que arriben al jurat —sobre els 700-800 que acostumen a rebre's—, s'escullen 10 finalistes i, entre aquests, un primer, un segon i un tercer premi. Els premis consisteixen en eines tecnològiques. Els deu treball finalistes es publiquen en versió digital.

En aquests anys, el Concurs WhatsApp Relats ha permès descobrir joves escriptors i escriptores amb molt de talent, alumnes amb inquietuds literàries, que tenen moltes coses a dir i que les diuen per mitjà d'un format exigent com és el dels micro-relats, en què cal condensar una història en molt poc espai. Tant de bo el concurs sigui per a aquests nois i noies un estímul per continuar escrivint.

WhatsApp relats 2023

VII Concurs de WhatsApp relats per a alumnes de 4t d'ESO i nivells equivalents de l'Alt Pirineu, Aran i Andorra

- Participants**
Hi poden participar els/les alumnes de 4t d'ESO i nivells equivalents dels centres educatius de l'Alt Pirineu, Aran i Andorra.
- Tema**
El relat haurà d'estar relacionat amb un tema concret, que es donarà a conèixer el mateix dia que tindrà lloc el concurs.
- Data, hora i lloc**
Els relats s'hauran d'escriure i enviar el dia 12 de gener de 2023. Els treballs es realitzaran al centre escolar.
- Lièngua**
El relat ha d'estar escrit en llengua catalana o en llengua aranesa.
- Originalitat**
Els relats presentats han de ser originals i haver estat escrits en el dia establert al punt 3 d'aquestes bases.
- Extensió**
El relat tindrà una extensió màxima de 100 paraules. Només s'admetrà un relat per alumne/la.
- Suport**
El relat s'ha d'escriure amb un telèfon mòbil com a missatge de WhatsApp.
- Presentació**
En un sol missatge s'enviarà el nom i cognoms de l'autoria al centre de l'alumne/la i tot seguit el text del relat.
- Procediment**
El dia 12 de gener de 2022, a les 9:00 h, els/les responsables del concurs a cada centre escolar reburan un missatge de WhatsApp de l'organització en el qual se'ls indicarà el tema en què s'haurà de basar el relat. El professorat comunicarà el tema als alumnes participants, els quals disposaran d'una hora de temps per escriure'l i enviar-lo per mitjà de WhatsApp al número de telèfon mòbil que l'organització facilitarà als centres. Tots els relats seran recollits per l'organització en una única base de dades. Tècnics de l'organització atorgaran un número a cada relat i n'invibilitzaran els autor/es i els centres abans de passar-los a la comissió avaluadora i al jurat.
- Comissió avaluadora**
Una comissió avaluadora, formada per tècnics pedagògics de les institucions i entitats organitzadores, farà la selecció dels 100 relats que, segons el seu criteri, reunixin la qualitat suficient per passar a la consideració del jurat.
- Jurat**
El jurat estarà integrat per 10 persones designades per l'Associació Llibre del Pirineu, entitat sense ànim de lucre que agrupa escriptors, editors, bibliotecaris, libreters i altres agents del món del llibre al Pirineu.
- Criteris de valoració**
A l'hora de valorar els relats presentats a concurs, tant la comissió avaluadora com el jurat tindran en compte, preferentment, l'estructura de la narració, la coherència, l'originalitat, la riquesa de vocabulari, la sintaxi i l'ortografia. El llenguatge propi de la comunicació per WhatsApp serà tingut en compte en un sentit positiu, negatiu o neutre en funció de com s'utilitza i de la relació que l'autoria estableixi amb el propi relat.
- Premis**
Se seleccionaran, a criteri del jurat, 10 relats finalistes, entre els quals, amb posterioritat, s'escolliran un primer, un segon i un tercer premi. Els premis consistiran en:
1r premi: una tauleta tàctil
2n premi: un smartwatch
3r premi: una motxilla per a ordinador
Finalistes (7 premis): auriculars sense fils
Centres escolars dels tres primers premis: un lot de llibres
- Liurament de premis**
Cada alumne/la premiat/da rebra el seu premi en un acte que tindrà lloc al seu propi centre i que comptarà amb la presència de representants institucionals i del jurat.
- Publicació de les obres**
Els 10 relats finalistes seran publicats en format digital i difosos a través dels web i els comptes de xarxes socials de les entitats organitzadores.
- Drets d'autor**
Els/les autor/es dels relats premiats cedexen els seus drets a l'organització del concurs, que podrà publicar-los en qualsevol suport, ja sigui directament o encarregant-ne la publicació a un tercer. En qualsevol cas, sempre es garantirà el reconeixement a l'autoria dels textos.
- Protecció de dades**
L'organització garanteix que les dades dels participants recollides durant el concurs només s'utilitzaran per al seu desenvolupament.
- Acceptació de les bases**
La participació en aquest concurs pressuposa l'acceptació de les seves bases.

ORGANITZACIÓ:

associació llibre del pirineu

AMB LA COL·LABORACIÓ DE:

Departament d'Educació i Formació Professional de l'Alt Pirineu i Aran

Departament d'Educació i Formació Professional de l'Alt Pirineu i Aran

Departament d'Educació i Formació Professional de l'Alt Pirineu i Aran

Departament d'Educació i Formació Professional de l'Alt Pirineu i Aran

Departament d'Educació i Formació Professional de l'Alt Pirineu i Aran

Departament d'Educació i Formació Professional de l'Alt Pirineu i Aran

Departament d'Educació i Formació Professional de l'Alt Pirineu i Aran

Departament d'Educació i Formació Professional de l'Alt Pirineu i Aran

Departament d'Educació i Formació Professional de l'Alt Pirineu i Aran

APROPA'T AL MÓN IB

Text: William Alexander Díaz Romero, Mario Solé Gamborino, Berta Pujol Reynares (Escola Andorrana de Batxillerat) Fotografia: Sandra Vilà (Col·laboradora Educativa de l'Escola Andorrana de Batxillerat) Il·lustracions: Jordi Casamajor (Tècnic Pedagògic del Ministeri d'Educació i Ensenyament Superior)

Un batxillerat per a alumnes amb una orientació científica i interessats en cursar els estudis superiors més enllà dels països veïns.

Fa 5 anys es va iniciar la implementació de l'aprenentatge per competències a l'Escola Andorrana de batxillerat. Una de les característiques d'aquest nou batxillerat és l'alta personalització de l'itinerari acadèmic de l'alumnat. És per això que el curs 19-20 s'inicia també el **Programa del Diploma del Batxillerat Internacional (PD)**.

Aquest programa s'implementa amb la voluntat de donar resposta a alumnes amb un perfil altament acadèmic, amb una orientació científica i interessats en cursar els estudis superiors més enllà dels països veïns. La política d'admissió regula l'accés d'aquests alumnes al PD complet i a les diferents assignatures del Batxillerat Internacional. Amb aquestes paraules, l'alumna Alèxia Ferreira, explica el seu pas pel Batxillerat Internacional: *“Cursar el Batxillerat Internacional va ser per a mi un repte, a causa de la magnitud del treball acadèmic que aquest implica. No obstant això, aquest programa va impulsar les*

meves ganes per aprendre i va desenvolupar en mi la capacitat per pensar críticament. Amb tot això, cal destacar el nivell de preparació que et proporciona abans d'accedir a la universitat i durant la selectivitat.”

El Batxillerat Internacional és una fundació sense ànim de lucre que té com a objectiu formar joves solidaris, informats i àvids de coneixement, capaços de contribuir a crear un món millor i més pacífic, en el marc d'un enteniment mutu i el respecte intercultural.

Els programes del **Batxillerat Internacional** animen els estudiants del món sencer a adoptar una actitud activa d'aprenentatge durant tota la seva vida, a ser compassius i a entendre que altres persones, amb les seves diferències, també poden tenir raó.

Els valors de l'Escola Andorrana coincideixen amb els valors que proposa el Batxillerat Internacional,

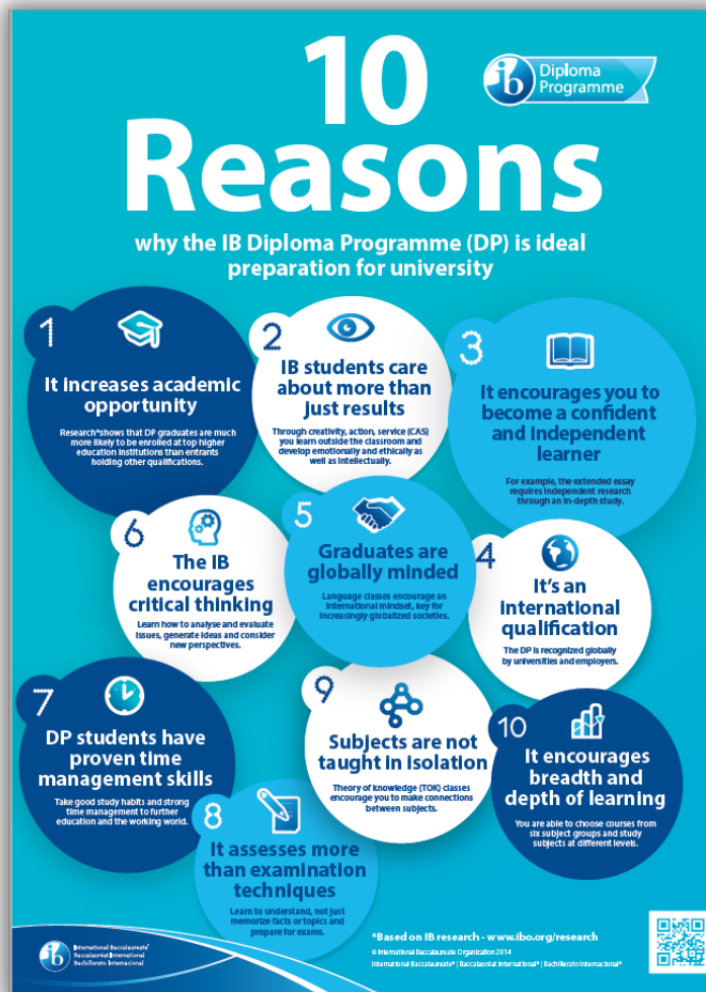
la qual cosa fa que la implementació de tots dos currículums es pugui fer de manera molt natural.

El Programa del Diploma del BI és un programa educatiu destinat a joves de 16 a 19 anys. Constitueix una excel·lent preparació per a la universitat i la vida adulta. Permet assolir l'amplitud i profunditat de coneixements que necessita l'alumne per desenvolupar la capacitat de resoldre problemes creativament i adoptar una actitud de pensament independent durant tota la vida. Gaudeix d'un ampli reconeixement entre les principals universitats del món.

"EL BATXILLERAT INTERNACIONAL HA ESTAT UN PROCÉS IMPORTANT [...] DE CREIXEMENT PERSONAL"

L'alumne Lluç Prodoprigora ens descriu així la seva experiència com a exalumne del Batxillerat Internacional a l'Escola Andorrana de batxillerat: *"Més enllà de l'exigència i compromís que suposa l'IB, per a mi ha estat una experiència vital. Coincidint amb el confinament per la pandèmia de la COVID-19, el Batxillerat Internacional ha estat un procés important d'adquisició de coneixements, però també de creixement personal.*

Totes les aptituds adquirides durant aquest trajecte són, avui en dia, essencials per al meu desenvolupament acadèmic. A més a més, m'agradaria destacar que vam formar un grup de treball, del qual mantinc un record especial."

Un dels principals objectius del Batxillerat Internacional és la de formar persones amb **mentalitat internacional** que siguin conscients de la condició que les uneix com a éssers humans i de la responsabilitat que comparteixen de vetllar pel planeta. Demanen especial atenció per la indagació contínua sobre una varietat de qüestions i idees, a nivell local i global. Reflexió sobre les seves pròpies perspectives, cultures i identitats, i sobre les dels altres.

Els alumnes del Batxillerat Internacional aprenen explorant i comprenent el món que els envolta mitjançant la **indagació** i la informació, la **reflexió**, el **pensament crític** i una **mentalitat**

INNOVACIÓ

oberta, fomentant la solidaritat, la bona comunicació, la integritat, l'entesa intercultural, un caràcter actiu, creatiu i de servei a la comunitat, fent èmfasi en la seva reflexió personal i acadèmica. Prioritza el treball en equip i la col·laboració entre tots els membres de la comunitat educativa, valora la diversitat i sobretot crea oportunitats d'aprenentatge.

El programa del Diploma del batxillerat Internacional ofereix els següents components troncal:

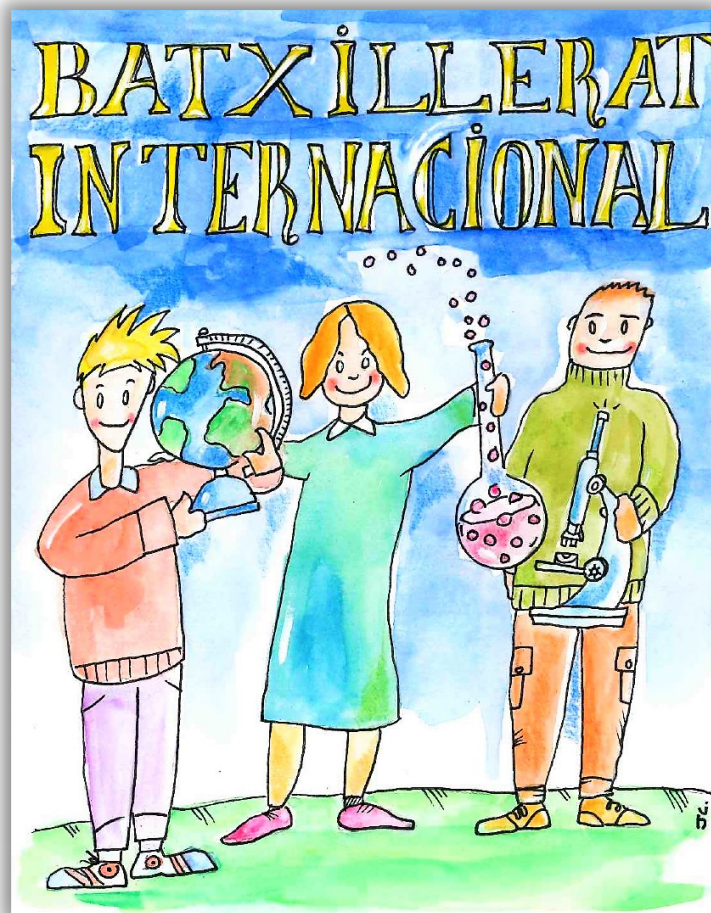
- Teoria del Coneixement (TdC): és un curs que treballa el desenvolupament del pensament crític i aplica un enfocament coherent a l'aprenentatge, que unifica les disciplines acadèmiques i està relacionat amb la naturalesa del coneixement de tot el currículum.
- Monografia: es tracta d'un treball d'un màxim de 4.000 paraules, que fomenta el desenvolupament d'habilitats d'investigació, de redacció avançades i el descobriment intel·lectual.

Creativitat, Activitat i Servei (CAS): fa participar als alumnes en una varietat d'activitats d'aprenentatge experiencial i aprenentatge-servei que fomenten el desenvolupament personal i interpersonal dels alumnes.

Pel que fa a la resta d'assignatures els alumnes del PD trien una assignatura de cada un dels grups. Els alumnes han de cursar algunes de Nivell Superior (NS) i altres de Nivell Mitjà (NM). Els cursos del NS i el NM es diferencien pel que fa al seu abast, però tots dos s'avaluen segons els mateixos descriptors de qualificacions finals, amb l'excepció que s'espera que els alumnes del NS

demostrin un ventall més ampli de coneixements, comprensió i habilitats. Les assignatures del NM equivalen a 150 hores lectives, mentre que les de NS comprenen 240.

ELS ALUMNES DEL BATXILLERAT INTERNACIONAL APRENEN EXPLORANT I COMPRENENT EL MÓN QUE ELS ENVOLTA

INNOVACIÓ

Per als alumnes que opten per cursar el batxillerat d'Escola Andorrana també se'ls ofereix la possibilitat de triar una o més assignatures del Batxillerat Internacional en funció dels seus interessos acadèmics.

Les assignatures que s'ofereixen són les següents:

Anglès (NM)

Llengua i Literatura (NS)

Història (NM)

Matemàtiques (NM i NS)

Biologia (NM)

Química (NS)

Educació Física (obligatòria batxillerat andorrà)

Després d'haver superat els exàmens del Batxillerat Internacional, que tenen lloc al final del 2n curs de batxillerat, el nostres alumnes obtenen una **doble titulació** : el títol de Batxiller del Govern d'Andorra i el títol del Programa del Diploma del Batxillerat Internacional. Alhora també obté el Diploma bilingüe, per haver cursat assignatures en llengua francesa.

MOOC: CURSOS EN LÍNEA I GRATUÏTS

Els MOOC (Massive Open Online Course) són formacions virtuals que s'imparteixen a través d'una plataforma educativa en línea. Tenen una estructura similar als cursos tradicionals: hi ha docents, estudiants, materials d'aprenentatge i activitats. La diferència rau en la manera d'impartir la formació, ja que no hi ha barreres d'espai (són virtuals i massius) ni barreres de temps (cada participant organitza el seu temps segons les seves necessitats).

Tot i que habitualment els MOOC són gratuïts, avui dia en podem trobar també de pagament. A continuació gràcies a la col·laboració de Cristina Carbonell Valls descobrirem algunes plataformes on podem trobar formacions MOOC, així com propostes concretes de cursos que us poden interessar.

➔ COURSERA

La majoria dels cursos són en anglès subtitulat, tot i que també disposen de cursos en castellà, francès i fins i tot algun en català.

➔ MIRÍADAX

Plataforma impulsada per Telefónica Educación Digital. Ofereix formacions en castellà.

➔ TEACHLR

Disposa de cursos en anglès i castellà, la majoria de pagament. També et permet crear les teves formacions i oferir-les a la plataforma.

➔ UDEMY

Aquesta plataforma ofereix una gran quantitat de cursos tant en castellà com anglès, bona part d'ells gratuïts.

RECURSOS PEDAGÒGICS

➔ CAP A UNA PRÀCTICA CONSTRUCTIVISTA A L'AULA

Dissenya les teves classes des d'una concepció constructivista considerant la diversitat d'experiències d'aprenentatge i la integració adequada de la tecnologia.

➔ LIDERATGE EDUCATIU A L'AULA

Reflexiona sobre les necessitats del lideratge educatiu actual i les seves tres dimensions per impactar positivament en l'aprenentatge dels estudiants.

➔ APRENTATGE BASAT EN PROBLEMES

Identifica els elements bàsics de l'ABP i aprèn a dissenyar escenaris aplicant aquesta estratègia didàctica per enriquir l'aprenentatge dels teus alumnes.

➔ COACHING EN EL CONTEXT EDUCATIU

El propòsit d'aquest curs és acompanyar-te en un procés d'exploració i expansió de les teves pròpies creences, objectius, eines i recursos en relació amb l'aprenentatge i el desenvolupament integral.

➔ TIC PER A L'ENSENYAMENT

Aquest curs té per objectiu acompanyar-te en el desenvolupament d'habilitats per a l'ús de la tecnologia en la teva tasca docent.

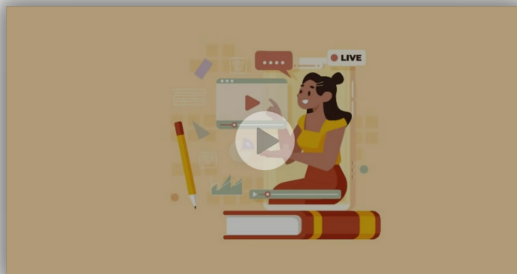
➔ ENSENYAR MATEMÀTIQUES A ALUMNES DE PRIMÀRIA

Curs adreçat a professors que vulguin ensenyar matemàtiques a primer cicle. Aprèn les tècniques que funcionen millor amb aquestes edats.

➔ DISSENY INSTRUCCIONAL PER A L'EDUCACIÓ VIRTUAL EN LÍNIA

El disseny instruccional és l'art de l'arquitectura de l'e-learning per fer les classes més didàctiques i amenes a l'hora d'oferir contingut educatiu en línia.

➔ AUTOCONeixEMENT DES DE ZERO

El teu autoconeixement t'ajudarà a prendre millors decisions, podràs entendre millor les teves emocions i sabràs què és important per a tu i el que necessites.

RECURSOS PEDAGÒGICS

➔ GAMIFICACIÓ A L'AULA

Aprèn a dissenyar una experiència formativa que afavoreixi i desenvolupi el compromís d'aprenentatge del teu alumnat des d'una visió totalment personalitzada.

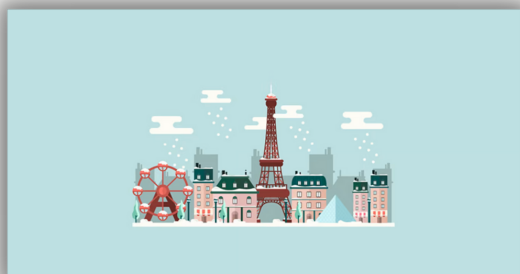
➔ DESCOBREIX L'EDUCACIÓ PERSONALITZADA

L'educació personalitzada vol oferir una atenció personal i singular als alumnes en tot el procés educatiu. Descobreix aquesta tendència educativa i la situació actual.

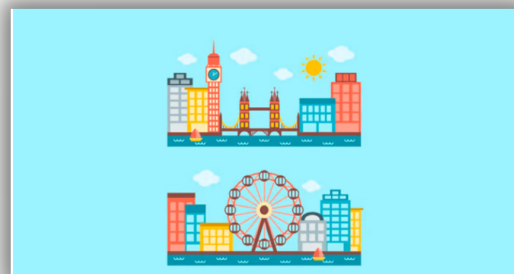
➔ CURS DE FRANCÈS BÀSIC

Vols aprendre francès, però no saps per on començar? Aquest curs et donarà les primeres bases per començar bé l'aprenentatge del teu nou idioma.

➔ APRÈN ANGLÈS BÀSIC

Aquest curs et permetrà aprendre aspectes bàsics de l'anglès, així com repassar continguts si ja l'has estudiat en el passat.

LAIA MESTRES

"HEM DE TREURE ELS INFANTS I JOVES DEL CENTRE DEL MÓN I POSAR-LOS AL SERVEI DEL MÓN"

Per Iñaki Rubio

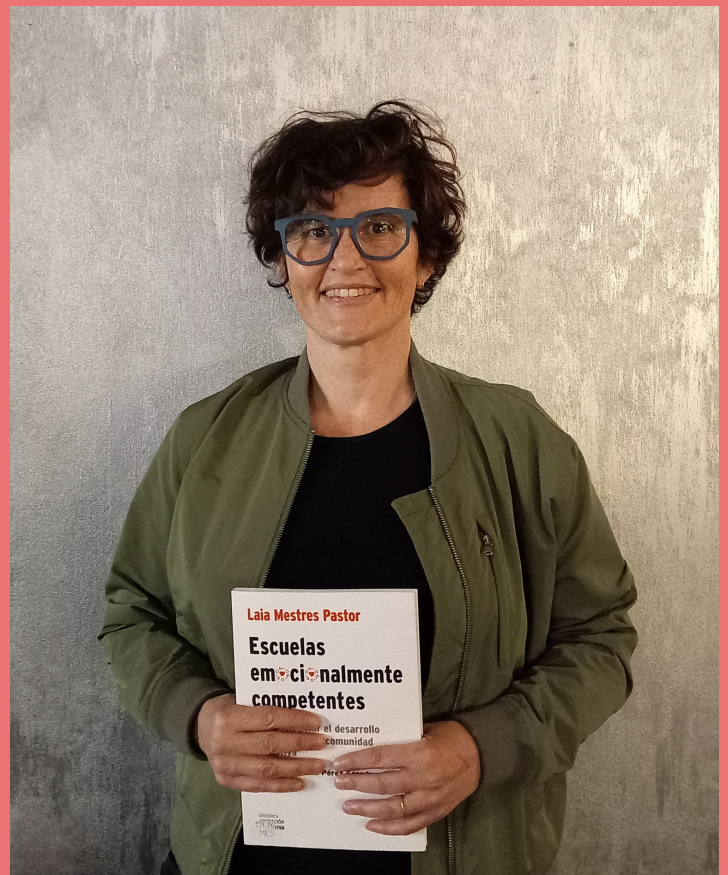
Tranquil·la, però alhora apassionada, Laia Mestres s'ha dedicat sempre a la docència. Va començar com a professora, però s'ha especialitzat en educació emocional, està vinculada al grup de recerca en orientació psicopedagògica de la Universitat de Barcelona i considera que treballar les competències emocionals amb els alumnes, formar el professorat en aquest àmbit i acompanyar les famílies perquè ajudin els fills a gestionar les emocions, té un impacte important en el clima del centre, la motivació dels alumnes i el seu rendiment acadèmic. Aprofitem que està fent una formació sobre la gestió de les emocions en els adolescents a l'Escola Andorrana de Segona Ensenyança d'Encamp per parlar amb ella.

Com està anant la formació?

Molt bé perquè tenim l'ingredient essencial que és una molt bona predisposició. En el fons, el que fa que una formació sigui bona són els receptors, si hi posen interès i tenen intenció d'aplicar-la. I aquí a Andorra em trobo un professorat motivat i predisposat.

Però a l'hora d'incorporar les competències emocionals no hi ha resistències?

Sí, d'alguna manera resistències sempre n'hi ha, el que passa és que hem d'entendre que en part són bones perquè vol dir que estàs treballant amb un claustre crític i implicat, que et qüestiona

ENTREVISTA

els seus dubtes, que et transmet el que li grinyola.

També és important fer entendre que el que proposes no va en contra de res ni vens a dir com has de treballar, sinó a ensenyar una proposta que pot ser bona per al docent i l'alumnat.

La formació s'adreça als docents perquè ajudin els alumnes adolescents a gestionar les seves emocions, però molts docents no hem estat formats tenint en compte la dimensió emocional.

Sí, és així. Tradicionalment, això no s'ha contemplat. Per això és molt important entendre que l'eina més poderosa perquè un adolescent aprengui a gestionar les seves emocions és tenir un docent que gestiona les pròpies emocions de manera adequada. Els docents són el motor del desenvolupament emocional de l'alumnat i està molt bé que reconeguim que són molt

importants, no només en la transmissió de coneixements sinó en la seva manera d'estar al món.

Per transmetre coneixements ens sentim segurs, perquè els dominem i són estables. En canvi, les emocions sembla que ens poden dominar. Per on comencem?

El primer de tot seria prendre consciència de la importància de les emocions en la nostra tasca professional com a docents, en la vida del nostre

"ÉS MOLT IMPORTANT ENTENDRE QUE L'EINA MÉS PODEROSA PERQUÈ UN ADOLESCENT APRENGUI A GESTIONAR LES SEVES EMOCIONS ÉS TENIR UN DOCENT QUE GESTIONA LES PRÒPIES EMOCIONS DE MANERA ADEQUADA"

alumnat, i en la idoneïtat de dedicar temps i recursos a orientar bé aquests processos, per al benestar dels alumnes però també pel seu rendiment acadèmic.

Tenir un alumnat més equilibrat emocionalment implica també tenir un alumnat molt més predisposat per aprendre.

Com seria aquest alumne emocionalment equilibrat?

És un alumne que pren consciència dels seus processos emocionals i que té els recursos per governar-los i expressar-los d'una manera adequada que no el danyi ni a ell ni al seu entorn.

També vol dir tenir els recursos per gestionar les emocions desagradables però també per generar-ne d'agradables. Això és l'inici i el camí porta a gestionar els processos emocionals interns però també en totes les seves relacions.

ENTREVISTA

En aquest sentit, el curs passat vas fer una formació a les famílies del Col·legi Sant Ermengol.

Sí. Aquesta seria la tercera pota, la de les famílies. Tenim els alumnes i com treballem amb ells, la formació als docents i també les famílies, que són el primer context d'influència dels infants i joves. Les famílies hem d'entendre que han de sumar-se al propòsit. Què puc fer jo com a pare o mare per acompanyar els meus fills en el seu desenvolupament emocional? Ara som una generació d'adults que no hem estat educats emocionalment i ens trobem amb una societat més complexa en què és molt més difícil créixer. Els reptes que tenen ara els adolescents, no els hem tingut nosaltres.

Per la influència del món digital i de les pantalles?

No només, però és un cas paradigmàtic: hem de tenir en

"TENIR UN ALUMNAT MÉS EQUILIBRAT EMOCIONALMENT IMPLICA TAMBÉ TENIR UN ALUMNAT MOLT MÉS PREDISPOSAT PER APRENDRE"

compte que l'objectiu de totes les aplicacions que fan servir els adolescents és emocionar-los i crear addicció, i això quan nosaltres érem adolescents no hi era: no vam haver de fer front a rebre centenars d'estímuls emocionalment molt intensos i uns processos d'addicció que estan gairebé garantits en un cervell adolescent que està en creixement.

Això és un repte absolut i, en aquest sentit, tenir adolescents que aprenguin a ser conscients de les seves emocions i a regular aquests processos, si abans era idoni, ara és imprescindible.

La pandèmia, que ens va obligar a viure i relacionar-nos telemàticament, ho ha empitjorat?

La pandèmia ha sigut una situació d'alta exigència emocional. I això el que ens ha ensenyat és que les persones que tenien recursos, l'han gestionat més o menys bé. Fins i tot n'han sortit reforçades, però les persones que no tenien recursos (parlem de recursos de gestió emocional) ho han passat molt malament i algunes han caigut per sota el llindar de la vulnerabilitat emocional i s'han destapat processos patològics en l'àmbit emocional.

Què ha passat en el cas dels adolescents?

Que no han pogut ser adolescents i l'essencial per a ells és trobar-se amb el seu grup de coetanis. Això els ha penalitzat molt emocionalment i hem vist un repunt important de problemes de salut mental,

ENTREVISTA

que potser ja eren latents, però en situacions normals molts no haguessin esclatat.

El que ens toca és, per un cantó, treballar la prevenció amb els nostres alumnes, dotar-los de factors protectors —i és fonamental entendre que les competències emocionals són factors protectors—. I, per altra banda, començar a establir una xarxa de col·laboració entre salut mental, educació i afers socials per detectar casos, acompanyar-los bé i pensar de quina manera rescatem aquests infants i joves.

Com es planteja el treball amb l'alumnat?

Doncs bàsicament és un treball eminentment procedimental a través de dinàmiques, activitats i propostes en què intentem que hi hagi una vivència emocional a partir de la qual treballar les diferents competències i que es pugui fer transferència en el seu dia a dia.

Jo treballo amb el model de competències emocionals de la Universitat de Barcelona que s'organitza a través de cinc competències.

Les dues primeres són la consciència emocional i la regulació emocional.

Com em sento? Quedar-me en aquesta emoció m'ajuda o em perjudica? Com se sent l'altre? M'interessa saber com et sents per involucrar-me. La regulació emocional és la competència que ens ajuda a gestionar de manera adequada això que m'he adonat que estic sentint. Com expresso les meves emocions? És legítim que jo em senti d'una manera, però no és legítim que ho expressi de qualsevol manera: cal treballar el conjunt de recursos que m'ajuden a gestionar bé les emocions desagradables i l'estrès.

"LA REGULACIÓ EMOCIONAL ÉS LA COMPETÈNCIA QUE ENS AJUDA A GESTIONAR DE MANERA ADEQUADA AIXÒ QUE M'HE ADONAT QUE ESTIC SENTINT"

Laia Mestres Pastor

Escuelas emocionalmente competentes

Cómo fomentar el desarrollo emocional de la comunidad educativa

Prólogo de **Núria Pérez Escoda**

biblioteca
INNOVACIÓN
EDUCATIVA

I a partir d'aquí?

A partir d'aquí tenim una altra competència, que és l'autonomia emocional: els processos d'autoestima, l'automotivació, la responsabilitat o la resiliència.

Es desenvolupen les eines perquè els alumnes descobreixin les seves fortaleses, perquè s'animin a expressar-les, perquè tinguin la capacitat de viure bé fins i tot una adversitat com pugui ser, per exemple, "tinc la selectivitat".

ENTREVISTA

La quarta és la competència social: què necessito jo per relacionar-me bé amb l'altre? Treballem des de l'assertivitat a la resolució de conflictes i els processos de comunicació. Com estableixo vincles profunds i genuïns amb els altres? Com es teixeix una xarxa social de suport presencial? I finalment hi ha les competències per a la vida i el benestar. Quins objectius, reptes i propòsits omplirà la seva vida? I, sobretot, com es relacionarà amb el benestar, entenent que el que ells reben com a benestar és Netflix i una pizza.

És a dir, per a ells el benestar és a fora. Quan el benestar no és de cap manera això. Hem d'ajudar-los a entendre que el benestar passa per una vida plena d'objectius que els permetin expressar el millor d'ells mateixos, les seves fortaleses i viure experiències d'entrega, de sentir-se útil, d'entendre la felicitat i el benestar com una conseqüència i no com una finalitat.

"LA TENDÈNCIA ACTUAL ÉS DIR ALS INFANTS I JOVES: 'TU ETS EL CENTRE DEL MÓN'"

Això, avui, sembla anar contra corrent.

Sí, però és el que avui sabem. Hi ha una idea cabdal, en aquest sentit, i és que hem de treure els infants i joves del centre del món i posar-los al servei del món. Perquè, en el fons, quan nosaltres servim som útils, vivim en benestar, ens sentim plens i, a més, contribuïm a la felicitat dels altres. En canvi, la tendència actual és dir als infants i joves: "Tu ets el centre del món".

Els s'ho creuen i converteixen aquest privilegi en una exigència. I quan no ho tenen, generen malestar. Però els hem d'ensenyar a sortir del centre del món i posar-se a servir aquest món que et necessita. I curiosament, quan entregues això, tens una vida plena i feliç.

Certament... però com hem anat a parar aquí?

La idea que ets el centre del món en part és conseqüència d'una sobreprotecció mal entesa que no els deixa créixer i madurar.

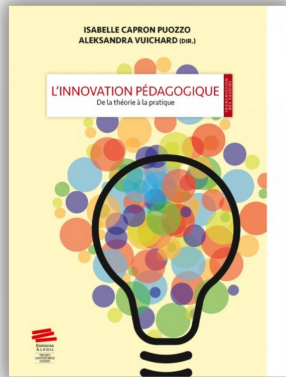
No hem d'evitar que tinguin disgustos o frustracions, sinó acompanyar-los i ensenyar-los a créixer a través d'aquestes adversitats. Això és l'educació emocional. El desenvolupament emocional ens ha de permetre connectar-nos als altres i al món.

Es tracta de tenir una consciència i una capacitat de regular les pròpies emocions, tenir autonomia emocional, empatia, comprendre els altres i saber com aconseguim el benestar emocional nostre i el dels altres.

A vegades mirem les notícies i ens preguntem quin món deixarem als nostres fills, però potser ens hauríem de preguntar per quins fills deixarem al món, perquè aquest sí que serà el reflex de l'educació que els donem.

RECOMANEM

L'INNOVATION PÉDAGOGIQUE: DE LA THÉORIE À LA PRATIQUE

L'innovation est aujourd'hui une notion centrale qui touche à de nombreux domaines. L'école et la formation jouent un rôle crucial dans cet enjeu sociétal. Le défi actuel est de questionner des propositions en matière d'innovation pédagogique au sein des systèmes éducatifs afin de préparer des élèves à entrer et à s'épanouir au coeur de la société actuelle et à venir qui requiert cette capacité à innover. Publié par Éditions Alphil.

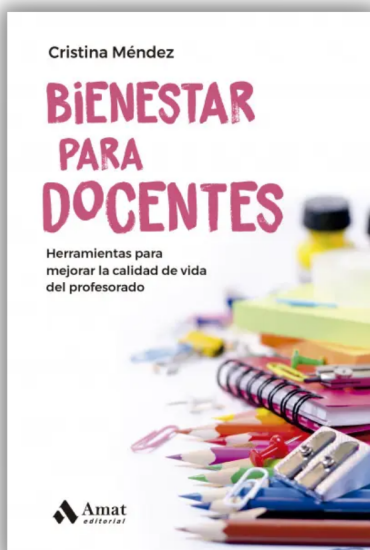
LA CAPTURA

L'Ona es desperta en una ciutat completament en ruïnes; l'última cosa que recorda és que estava passejant amb la seva família quan, de sobte, va veure com uns núvols grisos engolien una dona i capturaven la seva mare. Ara, tota la gent ha desaparegut, algú s'ha endut el seu germà i no reconeix la seva ciutat. Amb l'ajuda del Guilem i l'Àlec, dos nois amb unes habilitats extraordinàries, entendrà què ha passat i descobrirà el Do que ella també posseeix; un Do molt poderós que pot canviar-ho tot i en el qual haurà de confiar per salvar la seva vida i, potser, la de tota la humanitat.. Premi de Narrativa Infantil i Juvenil Guillem Cifre de Colònia 2022. Publicat per Barcanova.

BIENESTAR PARA DOCENTES

Sin duda, uno de los colectivos que más bajas por problemas de salud mental presenta es el de los profesores. Con más de dos décadas de experiencia como profesora de instituto, Cristina Méndez ha querido reunir en esta obra todos aquellos consejos y herramientas que le hubiese gustado tener a mano cuando padeció una gran crisis de ansiedad. De lo aprendido a lo largo de su dilatada carrera y de las conclusiones que sacó tras superar su crisis de ansiedad nace Bienestar para docentes. Un manual cuya intención más sincera es intentar ayudar a aquellos compañeros de profesión que necesiten aprender a gestionar su estrés y a mejorar su bienestar. Publicado por Amat Editorial.

RECOMANEM

EL REGAL DE LA LECTURA

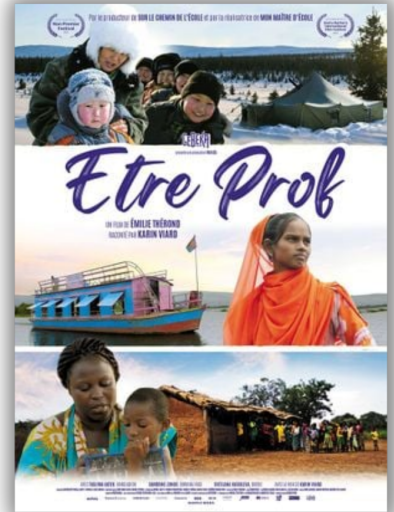

Una petita joia sobre el poder fascinant del llenguatge i de la lectura per a la salut del nostre cervell i per combatre'n l'envelliment. A partir de la reconstrucció literària del cas real d'en Claude, Sebastià Serrano ens endinsa en l'apassionant món del llibre i la lectura des d'una perspectiva nova: la que defensa els beneficis de llegir per al benestar afectiu, emocional i per a la nostra salut i felicitat. Publicat per [Ara Llibres](#).

ÊTRE PROF

Documentaire de Emilie Théron · 1 h 22 min. [Winds Films](#).

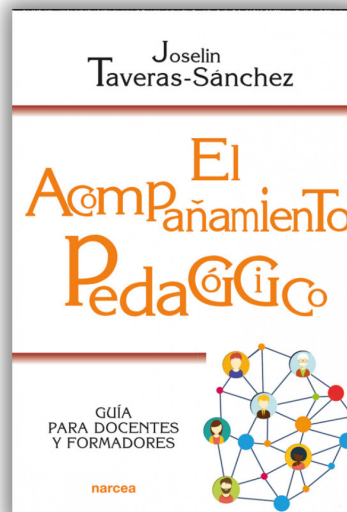
Elles vivent aux quatre coins de la planète et se battent au quotidien pour transmettre leur savoir. D'un campement nomade enseveli sous les neiges de Sibérie à la brousse étouffante du Burkina, en passant par les terres inondées du Bangladesh, trois enseignantes sont portées par une même vocation : un enfant éduqué peut changer le monde. Elles sont prêtes pour cela à affronter mille défis pour faire de l'enseignement une véritable aventure et bouleverser les destins de leurs élèves.

EL ACOMPAÑAMIENTO PEDAGÓGICO

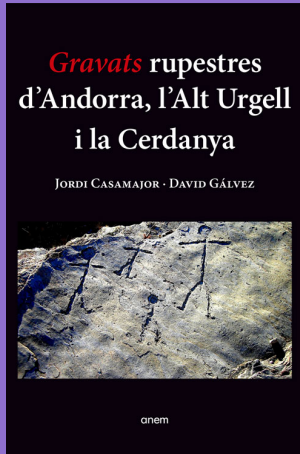
Esta Guía surge de la experiencia consolidada de la autora en la formación continua de docentes y la investigación. Constituye un aporte que orienta la implementación del acompañamiento pedagógico en la perspectiva constructivista que puede incidir en cambios para la mejora escolar los procesos de enseñanza-aprendizaje de los estudiantes.

Cada capítulo incluye una descripción y pautas para definir los diferentes procesos que implica el acompañamiento pedagógico, así como una bibliografía recomendada. Publicado por [Narcea Ediciones](#).

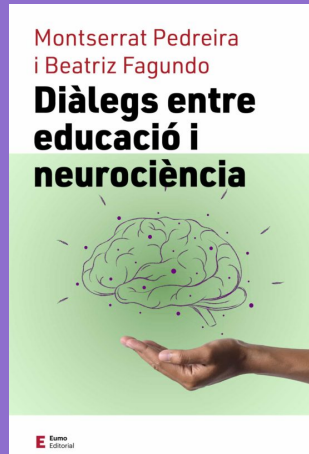
NOVETATS AL CDR

Gravats rupestres
d'Andorra, l'Alt Urgell i la
Cerdanya

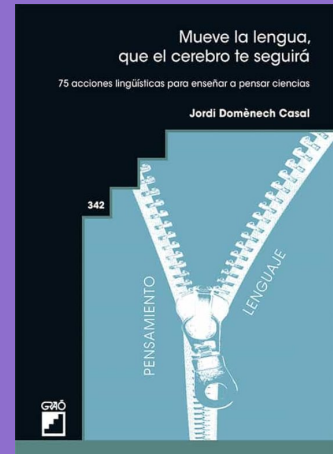
Jordi Casamajor
Anem Editors, 2020.
ISBN 978-99920-65-39-6

Diàlegs entre educació i
neurociència

Montserrat Pedreira
Eumo Editorial, 2022.
ISBN 978-84-97667838

Mueve la lengua que el
cerebro te seguirá

Jordi Domènech
Editorial Graó, 2022.
ISBN 978-84-1941-646-9

La educación del talento

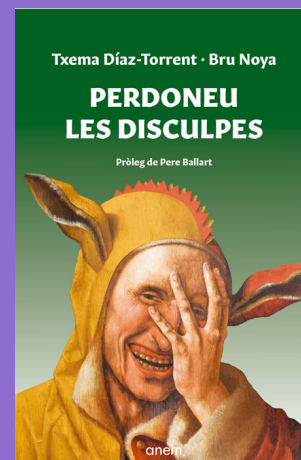
José Antonio Marina
Editorial Ariel, 2022.
ISBN 978-84-344-3537-7

Enseñar distinto

Melina Furman
Clave Intelectual, 2022.
ISBN 978-84-125336-0-6

Perdoneu les disculpes

Txema Díaz-Torrent
Anem Editors, 2022.
ISBN 978-84-18865-11-4

AGENDA

23 DE GENER A 21 D'ABRIL

2n Concurs de Curtmetratges sobre assetjament escolar

Alumnes de Segona ensenyança i nivells equivalents

Organitzen Ministeri Educació i Ensenyament Superior i Ministeri Justícia i Interior

6 A 10 DE FEBRER

2a Setmana de la Internet Segura

Comunitat Educativa d'Andorra

Organitzen Ministeri Educació i Ensenyament Superior i Andorra Telecom

<https://www.andorratelecom.ad/>

6 I 8 DE FEBRER

Lliga de debat

Alumnes de Batxillerat i nivells equivalents

Organitzen Ministeri Educació i Ensenyament Superior i Xarxa Vives d'Universitats

<https://www.vives.org/programes/estudiants/lliga-debat-secundaria-batxillerat/>

6 A 27 DE FEBRER

Residents FABER Andorra

Alumnes a partir de 10 anys

Yen-Yu Tseng, Artista

Xerrada *The Journey of global textil art*

Taller *Fabric Sculpture Doll*

<https://faberllull.cat/ca/andorra.cfm>

16 I 17 DE MARÇ

Premi Coca-Cola de Relat Breu d'Andorra

Alumnes de 2n de segona ensenyança i nivells equivalents

Relats en Català, castellà i francès

Inscripció al concurs

PROPER NÚMERO

Escola Verda

ELS HORTS ESCOLARS. ESCOLA VERDA

El sistema d'emmagatzematge d'aigua dissenyat per regar l'hort escolar de l'Escola Andorrana de segona ensenyança d'Encamp ha estat guardonat amb el Premi d'Iniciatives Sostenibles 2022 en la categoria d'escoles.

RECURSOS PEDAGÒGICS: MUSEUS EN LÍNIA

Recursos pedagògics per poder navegar a través d'obres, artistes i estils presents en diferents museus.

LES SAVANTURIERS

Descobrim un programa educatiu que té per objectiu iniciar els alumnes en els mètodes de la recerca en l'àmbit escolar.

ENTREVISTA A ANNA SERRA

Parlem amb Anna Serra, formadora especialitzada en consciència educativa i gestió emocional d'equips i persones.

Si voleu presentar propostes, suggeriments o col·laboracions per als propers números, feu-nos-ho saber com abans, millor. Data límit per al proper número: **3 de març del 2023**

A stylized map of Catalonia is centered in the image, overlaid with a glowing blue network of interconnected nodes and lines. The text 'Col·labora amb nosaltres' is written in a white, cursive script across the map.

Col·labora amb nosaltres

Si voleu presentar propostes, suggeriments o col·laboracions per als propers números, feu-nos-ho saber com abans, millor.

Data límit per al proper número:
3 de març del 2023

ÚLTIMA

EDITA

Àrea de Formació, Recursos
Pedagògics i Innovació (AFRPI)
Edifici Les columnes
ANDORRA LA VELLA AD500
Telèfon: 741 260
A/e: revistainnovand@govern.ad

COL·LABORADORS

Isidre Domenjó (Associació Llibre del Pirineu)
William Alexander Díaz Romero, Mario Solé
Gamborino i Berta Pujol Reynares (Escola
Andorrana de Batxillerat)
Cristina Carbonell (cristic.com)

CONSELL DE REDACCIÓ

Marcel·la Armengol
Jordi Casamajor
Carme Garcia
Ainhoa Guevara
Alan Manchado
Helena Marsal
Iñaki Rubio

Dipòsit legal: AND.48-2021

© 2022, AFRPI

© Fotos:

Isidre Domenjó (Associació Llibre del Pirineu)
Sandra Vilà Pujal (Escola Andorrana de
Batxillerat)

© Il·lustracions: Jordi Casamajor

No es permet reproduir cap contingut de la revista sense l'autorització del Ministeri d'Educació i Ensenyament Superior. Els articles publicats expressen únicament l'opinió dels seus autors.

Volem agrair als col·laboradors d'Innovand 16 la seva implicació perquè sense la seva contribució no hauria estat possible fer aquest número i sobretot, volem agrair-vos la complicitat i confiança a tots els lectors que heu decidit acompanyar-nos en aquesta nova etapa de la revista.

Si us interessa que tractem algun tema en concret o ens voleu fer arribar qualsevol suggeriment, no dubteu a fer-nos-ho saber.

Podeu trucar-nos al 741260 o escriure'ns un correu electrònic revistainnovand@govern.ad

Si els continguts d'aquest número us han semblat interessants, us agraiem que el compartiu amb les vostres amistats i contactes.